

Suvi-Karjalan sydämessä

Karjalainen Prääsän maa ja 185 vuotta Karjalan kansalliskirjaston perustamisesta ovat tällä viikolla ilmestyvän Carelian erikoisteemoja.

Prääsän kansallinen piiri sijaitsee Karjalan tasavallan eteläosassa Laatokan ja Äänisen välimaastossa. Suvi tarkoittaa karjalaksi etelää, ja Prääsässä puhutaan: asumme Suvi-Karjalan sydämessä. Livviläisiä ja lyydiläisiä on yhteensä 36,8 prosenttia Prääsän piirin väestöstä.

Suvi-Karjalan sydämessä on tuhti kirjoitus- ja valokuvapaketti. Se valmistui, kun Carelia oli jutumatkalla Prääsän-Karjalassa viime kesällä.

Pikapirtoja Prääsässä on reportaasi Prääsän taajamasta, joka aloittaa Suvi-Karjala -palstan. Lyydiläinen Karjalan tiedokeskuksen kielentutkija **Aleksandra Rodionova** opasti jutuntekijöitä Prääsässä, josta hän on syntynyt. *Livviläisten ja lyydiläisten maa* on lyhyttieto Prääsän piiristä. *Prääsäläisen puheenvuoro* on Aleksandra Rodionovan oma kirjoitus, jossa kielentutkija kertoo lyydiläisistä sukujuuristaan ja pohtii karjalaisuuden nykytilaa ja näkymiä.

Samaa aihetta jatkaa kirjoitus *Siinä karjalaisuus, missä Elämä*. Etnokulttuurinen keskus Elämä on Prääsän piirin tärkeä kulttuurilaitos. Carelia haastatteli Elämä-keskuksen toimijoita **Aleksandr Pšennikovia**, **Olga Lomujevaa** ja **Lidia Tursunovaa**.

Sammumaton tähti kertoo, miten Neuvostoliiton sankari **Maria Melentjevan** (1924-1943) muistoa vaalitaan Prääsässä. Hän oli karjalainen sotatiedustelija, kotoisin Prääsässä. Prääsän koulun suomen kielen opettajan **Tatjana Uljanovan** haastattelu on otsikoitu *Karjalainen nainen suomen kieltä opettamassa*.

Pyhäjärven kylä suomalaisen kieliaktivistin silmin on kirjoitus Suomessa asuvalta Carelian avustajalta **Jani Koskiselta**.

Maaliskun rauhaa Vieljärvellä -reportaasi kuvaa vanhaa karjalaista kylää, joka tunnetaan Karjalan Kielen Kodistaan nykyään. Kielikodin toimijoista ja toiminnasta kerrotaan seikkaperäisesti kirjoituksessa *Karjalan Kielen Koti kohosi Vieljärven brändiksi*. Lasten kielipesä on yksi kielikodin hankkeista. *Kielipesiä vaikea järjestää Karjalassa*

”Suvi tarkoittaa karjalaksi etelää, ja Prääsässä puhutaan: asumme Suvi-Karjalan sydämessä.

on asiantuntijakommentti **Anna Rešetinalta**, joka toimii metodikkona Karjalan etniskulttuurisen opetuksen keskuksessa. *Amerikasta karjalaiseen kylään* on kirjoitus Vieljärveltä.

Terve tuloa Kinnermäen kylään! on reportaasi 522 vuotta vanhasta karjalaisesta Kinnermäen kylästä, joka on tärkeä matkailukohde Vieljärven lähetyillä.

Uusi tie hyvä ajava kertoo, miten uutta suoraa tietä rakennetaan Pietarin-Sortavalan valtatie yh-

teyteen Vieljärven ja Prääsän välille parastaikaa.

Kadulla, kauppoissa ja työpaikoilla kuuli suomea on kirjoitus, jossa tunnettu petroskoilainen kielentutkija **Irma Mullonen** muistelee lämpimästi nuoruutensa ajan Matroosan kylää. Prääsän lähetyillä sijaitseva Matroosa oli kanadan- ja inkerinsuomalainen keskittymä silloin.

Aurinkoinen luonne on *Allakka*-palstan kirjoitus ensi joulukuussa vuosia täyttävästä **Irina Kolomaisesta**.

Karjalan Kansalliskirjasto täyttää 185 vuotta. Tätä tapahtumaa juhlistetaan aluevälisessä kirjastoalan konferenssissa, joka järjestetään Kansalliskirjastossa 14.-17. lokakuuta 2018. Kymmenen kirjoitusta on koottu *Karjalan Kansalliskirjasto 185 vuotta* -palstalle. Ne kuvastavat monipuolisesti Kansalliskirjaston vaiheita, nykytoimintaa ja näkymiä. Karjalan tasavallan päämies **Artur Parfentšikovin** onnittelusta Kansalliskirjaston työntekijöille ja veteraaneille aloittaa kirjastopalstan.

Solmujen avaaminen kutsumuksena löytyy *Henkilökuvia* -palstalta, kirjoittajanaan **Robert Kolomainen** ja sankarina **Eduard Kurgi** -petroskoilainen mies, joka on ”liikkinut teknologian maailmassa vähän samalla tavalla kuin pestiä usein vaihtava merimies ympäri maapalloa.”

Punasuomalaisen Karjalan sinfonia on Karjalan Kansallismuseon johtaja **Mihail Goldenbergin** essee *Historia*-palstalla.

Jelena Fomina esittelee *Jänislaakso*-kallio-piirroshanketta. Hänen kirjoituksensa on otsikoitu *Jänis on kiva kaveri* ja julkaistu palstalla *Hanke*.

Kunnon kirjoja kolmen metrin verran on **Armas Mašin**in kirjoitus *Niitä näitä* -palstalla.

Hänen kirjoittamansa pääkirjoitus on otsikoitu *Karjalaisuus ja nykyaika*.

Prääsän-Karjala ja Karjalan kansalliskirjasto ovat Carelian värikuvaliitteen aihe. Siinä on käytetty kuvia **Igor Podgornylta** ja **Dina Tšetvertnalta**.

Marja Ikonen

Kyläkerroksella: Kinnermäen emäntä Nadežda Kalmykova ja hänen hyväntahtoinen Toimu-lemmikkinsä.
KUVA: IGOR PODGORNYY

Poimittua

Carelia lokakuu/2018

Etnokulttuurinen keskus edistää monella tavalla kansallista kulttuuria, meillä Prääsän piirissä lähinnä livviläistä ja lyydiläistä kulttuuria. Keskus välittää informaatiota, antaa metodista apua, järjestää monenlaista kulttuuri- ja opetustoimintaa. Elämä on Prääsän piirin käyntikortti ja matkailun edistäjä.

Siinä karjalaisuus, missä Elämä

Karjalan kielen jatkuvuus, sen siirtymisen sukupolvelta toiselle on häiriintynyt. Tämä on valitettavaa. Karjalaa puhutaan lapsille enää harvoissa perheissä. Olen sittenkin optimisti. Uskon, että karjalan kieli, jatkuu että se elää karjalaisissa. Paljon riippuu itse ihmisistä, äidinkielen ystävistä ja edistäjistä.

Aleksandra Rodionova
Prääsäläisen puheenvuoro

Karjalaisuus ja Karjalan Kielen Kodi kiehtovat turisteja, varsinkin suomalaisia, joita käy Vieljärvellä. Vieljärvi sijaitsee Petroskoista valtionrajalle Värtsilään johtavan tien varrella. Täältä on vajaan kahdeksan kilometrin matka vanhaan Kinnermäen kylään, joka on suosittu nähtävyys. Vieljärven kylän elämä, aitokarjalainen maalaismeno ovat samoin kiinnostava elämys suomalaisille.

Karjalan Kielen Koti kohosi
Vieljärven brändiksi

Elämä Matroosassa oli silloin, 1960-luvun alussa, hyvin vilkasta. Asutus oli suuri, keskellä kylää oli iso autotalli ja korjauspaja, rannassa puuvarasto. Suoju oli silloin uittojoki. Kadulla, kauppoissa ja työpaikoilla kuuli suomea. Vasta kun rupesin koulussa opiskelemaan englantia, käsitin, mitä kieltä lapsuuteni kylässä puhuttiin: suomeen oli sekoittunut monia englantilaisia sanoja.

Irma Mullonen

Kadulla, kauppoissa ja työpaikoilla
kuuli suomea

Osaston kirjakokoelma käsittää yli 90 000 kirjakappaletta. Niiden joukossa on kirjoja Karjalan tasavallan itämerensuomalaisilla kielillä – noin 2000 kirjaa karjalan kielellä, 400 kirjaa vepsän kielellä ja yli 1700 kirjaa suomen kielellä. Osastoon saadaan kaikkien Karjalassa ilmestyvien julkaisujen kappaleita.

Aleksandr Larionov

Meillä on karjalaisia sukujuuria –
livviläisiä ja lyydiläisiä

Ihmisen työura ja siihen liittyvä elämänsisältö määräytyvät pitkälle hänen persoonallisuutensa tyypistä, ja sen huomaa Kurgistakin. Hän näyttää olleen läpi elämänsä eteenä tuleviin asioihin ja tehtäviin luovasti asennoitunut älyihminen, kyvyistään tietoinen, mielenlaadultaan sosiaalinen ja isänmaallinen, kotimaataan hyödyttämään pyrkivä vahva persoona.

Robert Kolomainen

Solmujen avaaminen kutsumuksena

Jänislaakso on taiteilija Sergei

Gapanovitšin art-projekti. Hän päätti poistaa asiattomat kirjoitukset isosta kalliosta ja hakata tuhat jäniskuvaa kallionpintaan – hauskoja, mielteläitä, erilaisia jäniksiä. Kallio on Petroskoin-Murmanskin välisen moottoritien varrella 23 kilometrin päässä Petroskoista.

Jelena Fomina

Jänis on kiva kaveri

CARELIA on tilattavissa
postista Karjalan tasavallassa.

Tilauksia ja irtokappaleita myös
Periodika-kustantamosta: www.rkperiodika.ru. Ruslan Books Oy
välittää Careliaa Suomeen:
www.ruslan.com.